

Yttrande

Dnr 18KS526
2019-06-05

Kommunstyrelsen

Helena Högström
Telefon 026-17 80 78
helena.hogstrom@gavle.se

Yttrande - 18KS526 - Motion om "Hjälp till återvandring"

Beskrivning av ärendet

Richard Carlsson och Mattias Eriksson Falk, Sverigedemokraterna, har inkommit med en motion rubricerad "Hjälp till återvandring". Enheten Social hållbarhet, Styrning och stöd Gävle har beretts tillfälle att yttra sig över motionen. I beredningen har också diskussioner förts med olika verksamheter i Vålfärd Gävle.

I motionen yrkar Richard Carlsson och Mattias Eriksson Falk på att kommunfullmäktige beslutar:

- Att Gävle kommun intensifierar informationen om möjligheterna till återvandring.
- Att Gävle kommun utreder möjligheten att inrätta funktionen återvandringshandläggare.

Bakgrund

Migrationsverkets uppdrag

Migrationsverket har i uppdrag att underlätta för flyktingar och andra skyddsbehövande med uppehållstillstånd som frivilligt vill återvända till sina hemländer.¹ Regeringens förordning (2007:996) med instruktion för migrationsverket beskriver att:

1 § Migrationsverket är förvaltningsmyndighet för frågor som rör uppehållstillstånd, arbetstillstånd, visering, mottagande av asylsökande, anvisning till kommuner av nyanlända, återvändande, medborgarskap och återvandring.

¹ <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Efterbeslut/Atervandring.html>

Syftet med återvandringsarbetet är att underlätta och stödja personer med uppehållstillstånd att själva kunna fatta ett välgrundat beslut om och när de vill återvändra.

Migrationsverkets arbete med återvandring kan delas upp utifrån två inriktningar i arbetet: operativt arbete med återvandring och hantering av projektstöd/projekthandläggning.²

Resebidrag

Personer som funderar på eller har beslutat sig för att flytta tillbaka till sitt hemland kan ansöka om resebidrag. Resebidrag kan ges till personer som fått uppehållstillstånd i Sverige som flykting, skyddsbehövande, kvotflykting, på synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter. En person som har blivit svensk medborgare kan inte få bidrag.³

Samarbete med kommuner

Migrationsverket samarbetar med kommuner i och med att kommuner kan ansöka om projektstöd. Under 2019 har Migrationsverket dock inte haft någon utlysning av projektstöd på grund av minskad anslagsbudget. Tidigare år har Migrationsverket haft två miljoner kronor att fördela till projekt.

Antal som återvandrat och antal som ansökt om resebidrag

Migrationsverket har endast statistik kring de som ansöker om resebidrag. Många som skulle kunna ansöka om bidrag, gör inte det, utan de reser ändå. Det finns alltså ett stort mörkertal om hur många som reser tillbaka till sitt hemland. En bidragande orsak kan vara att man anser att resebidraget är för lågt, eftersom man förlorar sitt permanenta uppehållstillstånd om man ansöker om resebidrag. Bidraget är just nu max 10 000 kronor per vuxen och max 5 000 kronor per barn. En familj kan som mest få 40 000 kronor exkl. resa.

För 2018 inkom det 12 ansökningar till Migrationsverket, men endast fyra beviljades. De som fick avslag på sin ansökan kan bero på att de inte inkom med nödvändiga kompletteringar för att kunna fatta beslut. För 2019 har det inkommit 17 ansökningar (maj månad) till Migrationsverket. Av dessa har endast en person, just nu, fått sin ansökan beviljad.⁴

² Rapport "Återrapportering på uppdrag att ta fram förslag för vidareutveckling av arbetet med återvandring". Migrationsverket

³ <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Efter-beslut/Atervandring/Resebidrag.html>

⁴ Information i mail från Migrationsverket, 2019-06-03. Monika Lamkén, Återvandringsfrågor

Yttrande

Efter insamlande av information från Migrationsverket och efter diskussion med verksamheter inom Valfärd Gävle är vår bedömning att det inte är motiverat att Gävle kommun intensifierar informationen om möjligheterna till återvandring.

Representanter från socialtjänst, Arbetsmarknadsenheten och från Vuxenutbildningen SFI, Valfärd Gävle svarar själva att de jobbar med integration i Gävle och inte med återvandring. Man anser att detta inte är ett kommunalt uppdrag utan ett statligt uppdrag som ligger hos Migrationsverket.⁵

Migrationsverkets anslagsbudget har också minskat de senaste åren, så under 2019 har Migrationsverket inte haft någon utlysning av projektstöd. När det gäller Migrationsverkets resebidrag, tilldelades Migrationsverket 100 000 kronor till detta under 2019.⁶ Anslagsposten har minskat de senaste åren, vilket också medfört svårigheter att aktivt informera om möjligheten att ansöka om bidraget då 100 000 kronor endast räcker till en eller två familjer (kontantbidrag max 40 000 kronor till en familj samt utgift för resan).⁷ Med bakgrund i detta bedömer vi det inte motiverat att Gävle kommun utreder möjligheten att inrätta funktionen återvandringshandläggare.

Helena Högström
Strateg Social hållbarhet
Administrativa avdelningen

⁵ Motionen lyftes som ett ärende på Dua chefsgrupp integration, 2019-04-24

⁶ Regleringsbrev för budgetåret 2019 avseende Migrationsverket

⁷ Rapport "Återrapportering på uppdrag att ta fram förslag för vidareutveckling av arbetet med återvandring". Migrationsverket